אלו עוברין פרק שלישי פסחים מג.

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

שהגיעו לפרקן ולא הגיעו לגמיס. שיש להן שערות כמילו הגיעו לפרקן והן לא הגיעו לכלל גמיס ובוטות על כך: **עזירוס טופלוס חוטן כמולס.** ומסיר את השער: **מנפיקינון.** במגמות (פסי:) תנן מנפקינון לא יבית ומפרש ר' יהודה מנפקינון הוא שמן זית כו': **סעטס.** לא לימפרש[ט]: **ומעדן פם הכשר.** מסקלינ"ל[י]: **שיפא בקי כהן.** שידע ממה הן עושין מותו שיהא מזהר כהן כשיפיחו לו כוחמה ידע שיש מלב ויש שם ממן שם קפח הוא: **מפכילפא.** שוס לפתן ללפת בו את הפת: **כיון דשמע.** שקלטו שמו כוחמה: **פירש.** שנקי היה וידע שיש שם מלב: **מאן תנא.** למתני' לימה ליה ממך דגן גמור שנתערב במין אחר ואינו ניעין שניעוסו לו נמי ממך נוקשה רע ואיסיה בעיניה מוהכרין על אכילתו נלאו דקתני מתניתין כוחמה הכגלי ושכר המדי ממך דגן גמור אלא שנתערב בדבר אחר ואכשיטו גמיס בעיניה הוא אבל נוקשה הוא לאינו לאכילה ולאו לאכילה ונקטי בחוהרה דעובר עליהן נלאו: **שיאור.** שלא נתממך כל צורכו. שיאור פליגי בתמני' ר"מ קרי שיאור את שהכשיפו פניו וחזו מהלת מימוני ורבי יהודה הוי שיאור שהתחיל ליפדק כבר פדקין דקין נקרני חגניס אחד לכהן ואחד לכהן אבל שהכשיפו פניו לרבי יהודה מלה היא ורבי"מ קרי חגניס ממך גמור הוא. והכא הכי קאמר שיאור ישרף לאסור להנאה שיאור דר"מ שהכשיפו פניו ישרף לר"מ ושיאור דרבי יהודה ישרף לרבי יהודה ומיפק דקתני ונותנו לפני כלבו אלינא לרבי יהודה קאמר ליה ומשיאור דר"מ קאי והאוכלו בארבעים אתמן לר"מ כלומר לר"מ האוכלו לשיאור זה שרבי יהודה מתיר בהנאה סופג את הארבעים. אלמא שמעינן ליה לר"מ דאית ליה הדא מהני תרתי דתמני' דקאמר נוקשה בעיני' נלאו כגון שיאור לעוקשה הוא דאינו לאו ולמיכלה ושאיסיה אחרת כשאור נמי לא אזיל לאכילה ומהמיץ קלא ולא גמר ולהמהמץ עיסות אחרות כשאור נמי לא אזיל ומקמר נלאו וכ"ם ממך גמור ע"י תערוכת דקסבר רב יהודה ע"י תערוכת ממיר מנוקשה בעין והאי נלאו לעוקשה נפקא ליה מכל מחמצת לא תאכלו כל דבוית הוא כדלקמן: **ועל עירובו נלאו.** מכל מחמצת כדלקמן: **מ"ע לא אמר כדרב יהודה.** דמוקי מתניתין כר"מ: רב נחמן ס"ל נוקשה בעיניה אסור אפילו בתערוכת: **מניא לוותיה דרב יהודה.** דאמר ממך גמור בתערוכת אסור: לעניין כרת לא כתיב כל מחמצת אלא כל אוכל ממך ומקמן מפרש ליה: כותח ושכר וחומץ וחיתום כולן ממך גמור מעורב בהן כותח אינה אוכל אלא כשהוא חמוץ ובהגיע לחמיצה כבר נאסר ואפילו בתערובת אסור ואפילו נתערב בדבר אחר ואכשיטו גמיס בעיניה הוא ונאסר לאו ולאו בני מחמצת הוא ומיבעי ליה בגמ' לאו ולאו בני מחמצת הוא ומיבעי ליה בגמ' **פסס נמי.** גבי כרת הא כתיב כל אוכל ממחמצת ונכרתה: **לכל עונשין.** מכלן שהגשים מיבות על כל לא תעשה שבתורה שהרי עונשן מלקות:

מנות

ט) שבת פ: מרק ט: (ע"ש), י) שם מנחות פו: מגילה יב., יא) [לקמן מה: מנחות נב. חולין נב:], יב) [לעיל כה:], יג) סוטה כה. יבמות פד: כ"ק עו. מנחות כ: נדה מה: [קדושין (ה.), יד) [מגה לחים], טו) [ובמנחות פיכ"ו שקורין בניסמן], טז) [לקמן מה:], יז) [שם].

תורה אור השלם

1. וּבְהָגִיעַ תֵּר נְעָרָה וְנַעֲרָה לִבְרֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ הֱיוֹת לָהּ כְּדָת הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן יִמָּלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּשֶׁמֶן הַמֹּר וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים:
אסתר ב יב

2. כָּל מַחֲמֶצֶת לֹא תֹאכֵלוּ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם תֹּאכְלוּ מַצּוֹת:
שמות יב כ

3. שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָל אֹכֵל חָמֵץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁן עַד יוֹם הַשְּׁבִיעִי:
שמות יב טו

4. שִׁבְעַת יָמִים שְׂאֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם כִּי כָל אֹכֵל מַחְמֶצֶת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל בַּגֵּר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ:
שמות יב יט

5. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אִישָׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם לִמְעֹל מַעַל בַּיהוָה וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא:
במדבר ה ו

הגהות הב"ח

(ל) גמ' שהגיעו לפרקן ולא הגיעו כגון שלא נתמלא ותינח לגמיס נמחק ונ"ב ע"י פ' המיפלת יין דף פ' ע"כ: (ג) שם דבר אחר מגן ת"ל כל אוכל מחמצת:

מוסף רש"י

שהגיעו לפרקן ולא הגיעו לשנים. שהביאו שתי שערות ולא כתו לכלל שיש להפיות לכך ומתניתין בדבר שאינו ניעין (שבת פ:) שאינו ניוח לאדם שיהא נהנה ממנו (ב"ק ק:) ואינו מתכוין ליהנות מהן (שבת קיג:) טופלות. מוסיפות (שבת פ:). הפיבר כעפר ומיעורות אחון (מו"ק פ:) מרחת למילחת נקט, שדרך להפיר לפי שלא הגיעו לפרקן ולכך ערוך טופלות כעפר (שם מכות יו"). סעטה. שקורין בלעמ"ש (מנחות פו:). אנפיקרין. דתנן במנחות (פה:) אין מביאין מנפיקינון (שבת קמו:), שלא הביא שליש. שלא כיקלה שיש (מו"ק שם). ולמה שכין אותי. היינו שמן המור (שבת שם) לו: מכל הני קא משהי דקתמר טיפלין מי (מו"ק שם). שמשיר את השיערו. לפי שהוא נוסף ים כמ (מנחות שם). ומעדן את הבשר. מלסיג (מגילה יג ובב"ח הוסיף: ומצהיר). לכל עונשין שבתורה. לאו וכרת, אלא עשה לא הני עונש הלכך מלות עשה שאומן גרמת נשים פטורות, אבל לא תעשה אין אומן גרמת אין שלא אומן גרמת נשים חייבות (ירמות פד:).

ישהגיעו לפרקן ולא הגיעו (ל) לשנים בנות עניים טופלות אותן בסיד בנות עשירים טופלות אותן בסולת בנות מלכים בשמן המור שנא' ישששה חדשים בשמן המור [ג]מאי שמן המור רב הונא בר ירמיה אומר סטכת רב ירמיה בר אבא אמר שמן זית שלא הביא שליש תניא ר' יהודה אומר אנפיקינן שמן זית שלא הביא שליש ולמה סכין אותו מפני שמשיר את השיער ומעדן את הבשר: זה הכלל כל שהוא ממין דגן: תניא א"ר יהושע וכי מאחר ששנינו כל שהוא מין הגן הרי זה עובר בפסח למה מנו חכמים את אלו כדי שיהא רגיל בהן ובשמותיהן כי הא דההוא בר מערבא איקלע לבבל הוה בישרא בהדיה אמר להו קריבו לי מתכילתא שמע דקאמרי קריבו ליה כותח כיון דשמע כותח פירש: הרי אלו באזהרה: **מאן תנא** דחמין דגן גמור ע"י תערובות ונוקשה בעיניה בלאו אמר רב יהודה אמר רב ר"מ היא דתניא שיאור ישרף ונותנו לכלבו והאוכלו בארבעים הא נופא קשיא אמרת שיאור ישרף אלמא אסור בהנאה והדר תני ונותנו לפני כלבו אלמא מותר בהנאה הכי קאמר שיאור ישרף [ג]דר"מ לר' מאיר דר' יהודה לר' יהודה ונותנו לפני כלבו דר' מאיר לר' יהודה והאוכלו בארבעים אתאן לר' מאיר לרבי מאיר נוקשה בעיניה בלאו וכל שכן חמץ דגן גמור על ידי תערובת רב נחמן אמר ר"א היא דתניא [ע]על חמץ דגן גמור ענוש כרת על עירובו בלאו דברי ר' אליעזר וחכמים אומרים על חמץ דגן גמור ענוש כרת על עירובו בלאו מאיר נוקשה בעיניה ליה